

Naročnina: doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ograjčkom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopis se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol strani 400 Din. i tak niže. „Poslano“ i med tekstem vsaka reč 2 Din. Mali oglasi do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1 D. 50 p. i oglasna taksa posebi. Popust po dogovori.

Tešament nadškofa dr. Jegliča.

Dober oča na smrtnoj posteli vkup pozove svojo deco i njoj zadnjokrat pove svoje žele. Te zadnje očinske žele so deca sveto dužna držati. Nadškof dr. Jeglič, oča slovenskoga naroda, so tudi zbrali svojo deco na celjskom tabori i jim povedali svoje žele, čeravno šče te ne so znali, ka so to zadnje reči, povedane narodi. Njihov govor je bio sledeći:

„Dnes je za Celje velki den, ve je tu zbrana tak velika vnožica vernih možov i dečkov.

Živemo v velikih časaj! Naš čas je velki, ar dela dosta hūdobjije. Kak strašno se je hūdobjija razpasla na vseh straneh. Države same jo podpirajo, ve že po šolaj včijo deco, da trbe odstraniti vse, ka spomina na Boga. Istina, hūdobjija našega časa je velika.

Velki je naš čas, ar dela mantrnike. Povsedi zahteva od vnožih, da dajo v najhūjšem trpljenji življenje za našo vero. Kelko so že spomirili pri najstrašnejšem mantranji, ravno tak kak v prvih dobaj krščanstva.

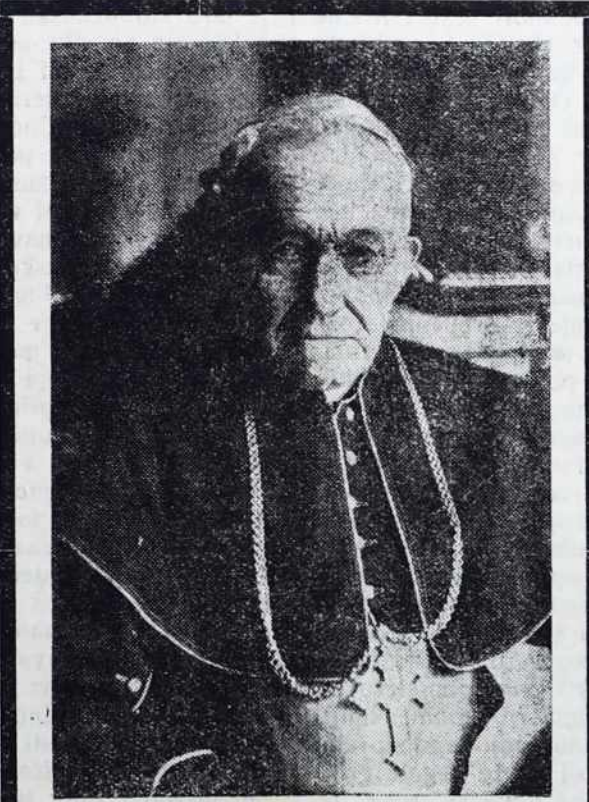
Velki pa je tudi naš čas po velikih možaj. Mammo papo, ki so nam v teh dobaj dali zaneslive smerne, po šterih se more naše ljudstvo obraniti pred nastopajočov hūdobjijov. Zato bomo te smernice, možje i dečki, prevčili i včili ljudstvo, kak se trbe po njih ravnati.

Mogoče bomo meli šče hūjšje čase. Hūdobjija bo de šče rasla, to vidimo od leta do leta. Tudi pri nas na Slovenskom je že začnola s svojim groznim delom. Vūpam pa, da vas, možje i dečki, ta hūdobjija ne bo niti zapelala niti prestrašila, nego da se bodete z vsov krepostjov vprli proti njenomi vderjanji. Če dnes molimo za sv. Cerkev, da bi jo Bog obvarvao pred preganjalci, te molitve ne morejo biti zobston.

Šatan ma že svojo fronto, pa ma tudi Kristuš svojo fronto. Teliko verne mladine, teliko možov iz vseh vrst, ki ste tu zbrani, to je Kristušova fronta. V kak obilnom števili je ta vnožica dnes gojdo pristopala k svetomi obhajili! Že na eucharističnom kongresi so bili ponovno postavljeni temeli, na šterih moremo zrasti v močno armado, štera se uspešno proti postavi vsem hūdobjnim silam. Bog najmre dugo pūsti, zato da nas do dna sproba, ali smo Njegovi ali ne.

Mi smo se Njemi pridružili i bomo pri Njem vsigdar ostali i vsigdar molili, naj sv. Mihael vrže v peklenko brezno šatanove sile. Držimo krstno oblūbo! Mi smo deca boža, verjemo, da se je Kristuš za nas včlovečo.

Verni bomo ostali katoličanskoj cerkvi, zavolo njenoga večnoga ustanovitela, zavolo njenih navukov, ki nas edini morejo obvarvati pogūbe. Hūjšje

Pokojni ljubljanski nadškof
Dr. ANTON BONAVENTURA JEGLIČ

čase moremo od slovenskoga naroda odrinoti, keliko mogoče daleč vkraj, zato se moremo boriti že zdaj. Bog Stvarnik, Bog Odrješnik i Sveta Cerkev, to so stebri našega delūvanja i nevsehlivi viri naših moči. Verni bomo ostali, pa naj pride med nas kaj koli. Kre roba se moramo postaviti hūdobjnim silam, da se izognemo njihovim strahotam. Tak bomo veliki dočakali velike čase. Zato pa zahtevajmo: „Povsedi Boga!“

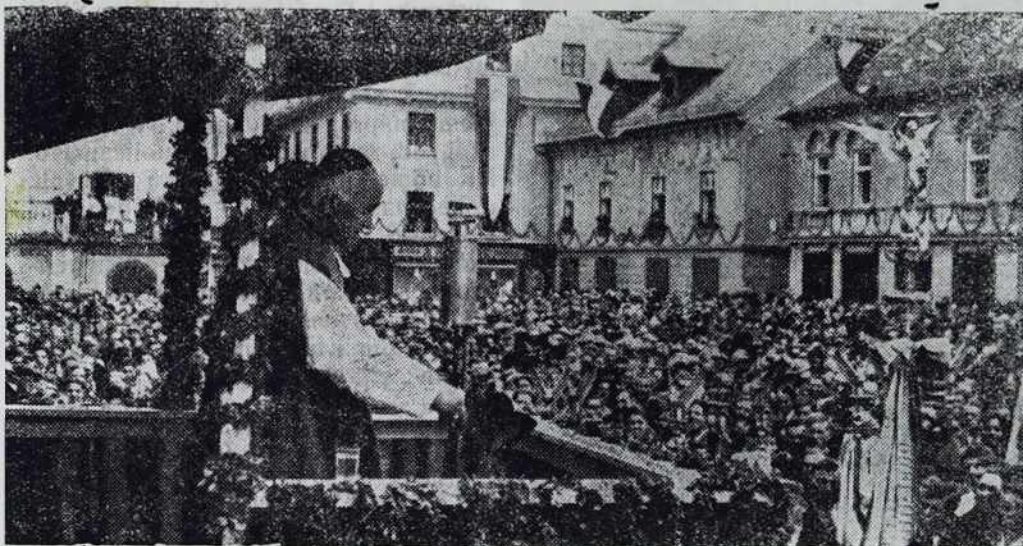
15.00 mladih dečkov, zbranih iz vseh delov Slovenije, ga je poslušalo. Vsi so si ga vtisnoli globoko v srce. A kda so za par dni zvedeli, da so nadškof vmrli, si je šče vsaki tem bole globoko zapisao v srce zadnje velke reči velikoga namestnika božega. Naj njuve reči ostanejo svete. Naj obrodijo v srcih vseh Slovincov obilen sad. Dužnost dece je, da zadnje žele svojega oče držimo. Držimo je tudi mi!

Velika skrb nadškofa Jegliča za slovenske izseljence.

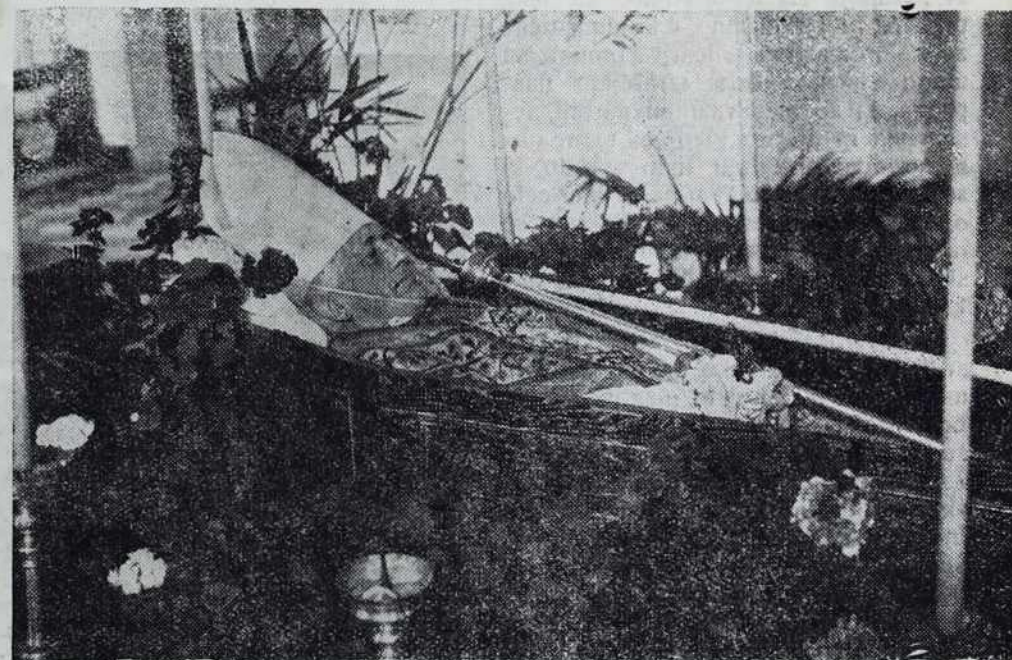
Pokojni nadškof so dobro razmili, kak velka nevarnost je tujina za naš narod. Zato so prvi začnoli skrbeti za izseljence na Nemškomi i v Ameriki. Nihče se ne brigao za nje tu doma, oni so pa že pisali pisma, opozarjali na nevarnosti, šterim so naši izseljenci izpostavljeni: vero hitro zgūbijo i svojo narodnost pomali zatajijo. Zato so prosili, naj se domovina doma gene i naj začne skrbeti za svojo deco v tujini, ovak nam je tujina vzeme i spokvari. Nadškof sami so iskali dūhovnike, ki bi jih poslali v tujino. Pozavali so jih k sebi i nagučavali, naj se žrtvūjejo za brate v tujini i na njuvo prošnjo so resan šli dūhovniki, za njimi pa dobri slovenski vučitelje i so iskali raztre-

sene ovčice, jih zbirali, včili, rešavali. Nadškof sami so dvakrat šli med delavce v Nemčijo, jih navdūšavali, naj ostanejo tudi v tujini dobri katoličanci, dobri Slovenci. Ednok pa so celo obiskali naše izseljence v Ameriki i tam vednako misijonarili kak v Nemčiji. Te lepi zgled nadškofov je dao moči tudi izseljeniškim dūhovnikom, štere so nadškof poslali, da so se z vekšim navdūšenjom lotili težkoga dela.

Naši slovenski izseljenci žalūjejo za svojim dobrim očom, nadškofom Jegličom. Tolaži pa naj jih, da bodeta tudi zdajšnjiva našiva škofa, mariborski i ljubljanski, skrbela za naše izseljence z očinskov ljubavov.

Nadškof dr. Ant. Bon. Jeglič gučijo zbranoj vnožici na tabori v Celji.

Nadškof Jeglič na mrtvaškom odri v stiškoi baziliki.

Dūhovnik za naše izseljence.

Pred meseci smo v časopisaj čteli veseli glas, da se s 1. julijom pošle eden dūhovnik med naše delavce v Franciji. 1. julij je že mino, pa ne samo da dūhovnik šče ne odišeo, nego vse je nekam vtihnolo od toga. Niti se nikaj ne guči, če bi šteri gospod šo. Ne vemo, ka je vso stvar stavilo. Slovenska krajina je dala telko dūšnih pastirov, da bi naša višja cerkvena oblast vendar lahko izbrala zaednok bar ednoga dūhovnika, šteromi bi zavūpala to težko misijonsko delo. Mislimo, da bi se nekak že najšeo, če bi ga cerkvena oblast poiskala. Ali so pa denarne poteškoče? Nema što bi tistoga dūhovnika zdržavao? Naša domovina ne more spraviti vkup telko, da bi omogočila uspešno delo toga misijonara med okoli 10.000 naših izseljencov v Franciji? Če ma peneze za druge vnogo menje potrebne reči, te tudi toga dūhovnika jako lejko zdržavle.

Da je dūhovnik krvavo potreben — to nikomi ne trbe dokazūvati. Nad 10.000 naših mladih je tam — popunoma zapūščenih v verskom i narodnostnom pogledi. Nihče se za nje ne skrbi. Tak so kak robi prepūščeni tūhinci na milost i nemilost. Če bi bili njihovi gospodari sami odlični kristjani, ki bi s svojimi hlapci i deklami ravnali kak s svojov decov i bi je čupali, da ostanejo verni i moralno nepokvarjeni, kak dober oča pazi na svojo deco, te se ne bi bojali za naše drage nam sine i hčere. Nego malo šteri so tak srečni, ka majo dobroga, krščanskoga verta. Velka večina naših delavcov je pri gospodaraj, ki vere nemajo, verskih dužnosti ne spunjavajo, v cerkev ne hodijo, Boga ne molijo. Iz našega brata se norca delajo, če se pred i po jedi prekriži i moli, kak so ga mati doma včili. V nedelo je v cerkev ne pūstijo, nego jih silijo

na pole delat kak delaven den. Da po takšem vera naše mladine strašno trpi, ne trbe dokazūvati.

Pa tudi pri deli nemajo z našimi nikšega smilenja. Tirajo jih kak živino. Zajtra od tretje vore večer do edenajste more iti kak mašin. Nešterni, ki so ne najbolje močnoga tela, ščista obnemorejo tam. Nešterne majo s kravami telko dela, da presega njuve moči. Na pr.: dve sestri slūžita pri ednom gospodarju. Edna mora podojiti zajtra i večer 20 krav, poldne 15, druga zajtra i večer 18 krav, poldne 12. Materi pišeta obvūpno pismo, da so njima roki tak otekli i tak boleči, da se niti mujvati, niti počesati ne moreta. Takših slūčajov je vse puno. I naše sirote, ki si niti zgučati ne vejo s kem, nemajo nikoga, ki bi jih zagovarjao pred nesmilnim tūhincom.

Kelko je pa takših, ki odidejo z doma z dobrih krščanskih družin — verne, čiste, poštene i bi doma skoro

gvūšno prinesle lilijo pred oltar, pa njoj jo zamazani tūhinec vkradne. Če njoj je ne more z lepa, pa z grda, s silov, z mitov, s protenjom. I naša sirota sestrica, ki nema nindri nikše moralne podpore — oča, mati so daleč, dūhovnoga pastira nega, ne pozna je nišče — ka čūdo, če spadne i se pokvari. I na žalost je vnogo i prevnogokrat tak, da naše Prekmurske hčere morajo grdim, pohotnim tūhincom stūžiti tudi v tom zamazanom posli. Svet za to strašno krivico ne ve i ne zve, zna pa to tisti, šteromi se nesrečne dūše odpirajo, gda pridejo vse potrte, vničene nazaj v materino naročje. I tudi v knigi življenja, ki jo piše angeo čuvar je zapisano.

Če bi šo dūhovnik, v začetki bar eden ali dva, bi vnogokaj napravo, da bi našim siromakom bar malo olejšao njuvo robijo. Zato prosimo tiste, ki so zato pozvani, da pošlejo kak najprle ednoga dūhovnika.

NEDELA

po risalaj deveta.

Evangelium (Lukač 19.) Tisti čas gda bi se Jezus približavao k Jeruzalemi, videvši varaš, jokao se je nad njim, govoreći: ar da bi spoznao i ti, i naj bole na ete tvoj den, štera so na mēr tebi; zdaj so pa skrila od tvoji oči. Ar pridejo dnevi na tebe i opašejo te tvoji neprijatelje z grabov i obsedejo tebe i vkūp te stisnejo vsej krajov, i na zemlo povalijo tebe, i sine tvoje, ki so vu tebi; i ne nihajo v tebi kamna na kamni: zato, ka si ne spoznao vremena pohodjenja tvojega. I notri idōči vu Cerkev, začao je vō goniti odavajoče v njej, i kŭpŭvajoče, govoreći njim: pisano je, ka je hiža moja, hiža molitvena, vi ste pa njo včiniłi razbojnikov jamo. I včio je vsaki den vu Cerkvi.

Razgled

po katoličanskem sveti

Okrožnica Pija XI. „Divini Redemptoris“ o brezbožnem komunizmu. — Širjenje komunizma. —

Slepivi obeti. 15. Toda kako je mogoče, da se tak nauk, ki je znanstveno že davno premagan in ki mu tudi vsakdanje življensko izkustvo nasprotuje, tako hitro po vsem svetu širi? To nam bo jasno, če premislimo, da jih je le malo, ki bi zares doumeli, kaj komunisti hočejo in kam težijo, dočim se večina slepo vdaja: njih premeteni agitaciji in varljivim obetom. Pravijo namreč, da hočejo samo izboljšati bedni položaj delovnih slojev, da hočejo le popraviti, kar je zagrešil liberalizem, da hočejo doseči pravičnejšo razdelitev dobrin. Širijo torej komunizem pod pretvezo teh teženj, ki so vse same po sebi brez dvoma popolnoma upravičene. Na ta način, zlasti ko še izrabljajo svetovno gospodarsko krizo, dobivajo na svojo stran tudi takšne ljudske sloje, ki načelno zavračajo vsak materializem in vse tiste zločine, ki jih komunisti neredko počenjajo. In ker je kakor v vsaki zmoti tako tudi v komunizmu nekaj resnice, to plat resnice, ki smo jo označili, tako lokavo prikazujejo, da zakrijejo, kadar je to potrebno, tiste mrzke in nečloveške zablode, ki jih imamo komunizem v sebi. Tako prevarajo dostikrat tudi nenavadno poštene ljudi in jih tako razvnamejo, da postanejo še sami apostoli komunizma, ki zavajajo zlasti mladino, za take prevare bolj dovzetno, v komunistične zmote. Poleg tega klicarji komunizma umno v svojo korist izrabljajo nasprotja, ki so med raznimi narodi, nesoglasja in prepire glede na razne oblike vladavin, a tudi tisto zmedo, ki se širi na znanstvenem polju, kjer celo o božjem imenu vlada molk; zato se razleza komunizem tudi na univerze in skuša svoje nauke utrditi tudi z dokazi lažne znanosti.

Liberalizem pripravil pot. 16. Da se laglje umeje, kako je komunizmu uspelo, da je sprejelo njegove zmote brez presoje toliko delavcev, je treba še pomniti, da je te delavske množice za komunizem pripravil že gospodarski liberalizem, ki jih je s svojimi nauki in metodami privedel v versko in nra-vno zanemarjenost. Delo je tako razporejal, da ob nedeljah in praznikih niso mogli izpolnjevati verskih dolžnosti; ni skrbel za to, da bi se zgradile ob tovarnah cerkve in duhovnikom olajšalo dušnopastirsko delo; da, ne le da ni zabranjeval ustanov laici-zma, jih je marveč še sam pospeševal. To so torej žalostni sadovi zmot, ki so jih Naši predniki in ki smo jih Mi sami ponovno napovedovali. Zakaj so torej čudimo, da se delavske množice, odtujene krščanstvu, prepajajo s komunizmom, da, v komunizmu potaplja-jo!

Zvita in široka propaganda. 17. Vzrok, da se komunistične zmote tako hitro širijo in se kakor skrivši razle-zajo v vse dežele, male in velike, kulturne in nekulturne, tudi v najbolj oddaljene kraje, je tudi tista silna in neslišana propaganda, kakršne morda še ni bilo, kar svet pomni. Ta propa-ganda izhaja iz enega središča, a se na spreten način prilagodi razmeram posameznih narodov, deluje s silnimi finančnimi sredstvi, z brezštevilnimi organizacijami, s pogostnimi medna-rodnimi kongresi, z množnimi in izur-jenimi pomožnimi četami; s časopisi, letaki, kinematografi, teatri, radiom; prodira po šolah in univerzah počasi v vse ljudske sloje, tudi med izobra-

Za vero i dom.

Kda so travniki zacveteli, pšeni-ca zorila i se božega sunca veselila i kda je ljudstvo čakalo na boži bla-goslov, je na našo lepo slovensko zemlo spadnola nežužna krv. Spadno je mladi slovenski mučenik i poškrpno mučeniško slovensko zemlo.

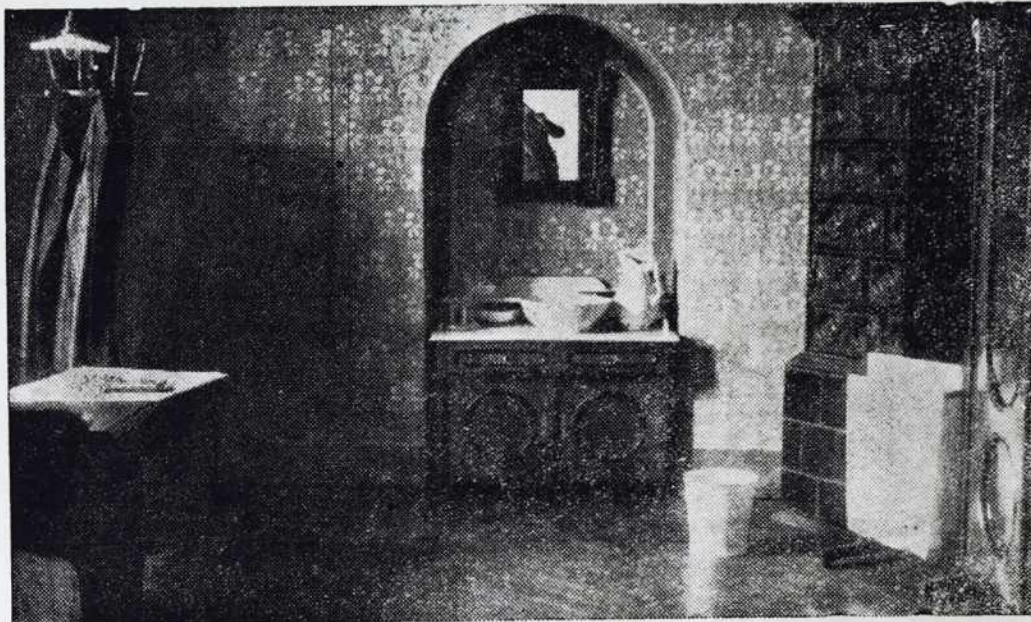
Zemla je vztrepetala i ljudstvo je zajokalo. Zgrozila se je, da mora piti mlado nežužno krv svojega dobroga sina. Plačani Kajn je bujo svojega brata Abela. Brat mori brata! Ali ne to strašno? Namesto, da bi ga brano pred neprijatelji, ga, plačani od tühin-ske roke, mori! O ti nesrečna sloven-ska zemla! Zakaj hraniš takše Kajne na svojih prsaj? Zakaj dojiš izdajalce svojega lastnoga naroda? O Gospod, šteri si nam v svojoj modrosti i nedomlivosti dao največše trpljenje, daj nam, da krv brata, šteroga so bili izdajalski bratje, nam nede v obsodbo, nego v spregledanje, razsvetljenje i složnost v vse, kak je tvoja sveta vola.

Te dni se po celoj slovenskoj zemli vršijo žalne spominske slovesnosti za našim narodnim mučnikom pokojnim Rudolfom Dolinarom. 8. junija toga leta so zločinske roke, štere kvarijo, nosijo i pijejo krv našemi kmečkomi slovenskomi ljudstvi, iz maščūvanja nit življenja mladomi sloven-skomi človeki, sini izmantranih sloven-skikh kmečkih starišov. Ar je lūbo svojo katoličansko vero, ar je lūbo slovensko kmečko grūdo, na šteroj se je narodo v siromaštvi i pomenkanji, ar je lūbo i brano svojo lepo sloven-sko reč, po šteroj so že segale grde zamazane, plačane tühinske roke, je spadno kak mladi hrast za obstoj slovenstva i katoličanstva. Sin slovenske kmečke matere je živo, trpo, lūbo i mro na toj slovenskoj grūdi. Zadeo ga je zahrbtnen vdarec. On, šteri je tak vroče lūbo domačo grūdo, je ležao nemi i mrtev i stiskavao v roki pšenični klas z drobtinov slovenske zemle. Njegove vmirajoče vūstnice pa so šče šepetale prisego vere, vdanosti i zvestobo svojemi Stvarniki. Njegova topla krv je orosila slovensko zemlo, štera rodi velke i verne sine. Žrtev njegove mladosti ne bode preprečila porasti i procvita novoga mladoga slovenskoga roda, šteri de popunoma naš: slovenski i katoličanski.

Krv, štera je špricnola iz rane v ostroj naglošči, je vrgla na slovensko zemlo mogočen posvet, da se zdravimo i spoznamo. Što si? Ali si naš, ali ne si naš? Ali si na strani žrtve ali pa da strani zločina? Vmes nega nikaj, vmes so samo gledalci, šteri pridejo i odidejo. Mi, šteri ostanemo, se moramo boriti samo za eno miseo, pravo, sveto, slovensko miseo. Tista je naša, tista je prava, za štero je mro katoličanski, slovenski visoko-šolec, sin kmečke matere, naš narodni mučenik Rudolf Dolinar. To je naše: slovenstvo i vera! To je tisto, ka se ločiti ne da. Zločinec toga tudi ne je ločo i vdaro je po obema: po slovenskom i katoličanskem sini.

Pri toj velkoj vōri, gda sloven-ska domovina obnavla spomin našega največšega slovenskoga sina i muč-nika Rudolfa Dolinara, preglednomo tudi mi naše vrste i če je potrebno, očistimo je. Tudi med nas prihaja, tudi med nami žive i raste od naših trūdov seme, štero pripravla grob našemi kmečkomi katoličanskomi ljudstvi. Prihajajo k nam v lepom vučecom oblačili, se nam smejejo, laskajo i ob-lūblajo raj že na toj zemli. Tej krivi prorocje lovijo i zavajajo lehkoverne kmečke moške i dečke z zlatimi ob-lūbami, s penezi, s častmi, z mitami, z vinom, s klobasami, z lažmi, z naprednostjov, z živjanjom i z vsemi mogočnimi sredstvi. Vse so pripravleni dati, samo edno neščejo i nemre-jo dati i privoščiti našemi ljudstvi: slovenstvo i katoličanstvo. To dvoje oni mrzijo i zato tudi blatijo. Tudi Slovenska krajina s svojimi žūli i trūdi hrani i doji vno go takših izdajal-skikh sinov i pritepencov. Zato je skrajni čas, da očistimo naše njive od raz-nih plevel, trnja i oseta, da bodo rasle v bodočnosti lepe i čiste, po-punoma slovenske i katoličanske.

I da bomo se v teh dnevaj po naših vesnicaj; občinaj i faraj spominali našega prvoborca i mučenika za slovenstvo i katoličanstvo, za vero i dom, strnimo okoli njegove slike vse naše vrste, približajmo vse naše brate, šteri ešče potri stojijo ob strani groba našega mučenika i sklenimo roke za našo edinost i bodočnost. Zlato slovensko pšenično zrno, štero je

Spalnica v stiškom samostani, v šteroj so pokojni nadškof Jeglič mrl.

žene, ne da bi se zavedali, kako jim komunistične zmote bolj in bolj za-strupljajo glave in srca.

Zarota molka v tisku. 18. Še druga močna pomoč prihaja komunizmu brez dvoma od velikega dela svetovnega nekatoliškega časopisja, ki o komunizmu po dogovoru molči. Pravimo: po dogovoru, drugače si namreč ni mogoče razložiti, zakaj so ti listi, ki so sicer tako hlastežni tudi po malenkostnih dnevnih novicah, tako molčali o strašnih grozotah, ki so jih komunisti počenjali v Rusiji, v Mehiki, po velikem delu Španije, zakaj tako malo pišejo o tako silni svetovni organizaciji, kakršna je moskovski komunizem. Vsem je znano, da so vzroki tega molka najprej politični oziri, ki, pravijo, da ta molk zahtevajo (ki pa se nikakor ne zde oziri resnične politične modrosti), potem pa nič manj vplivi raznih tajnih sil, ki se že dolgo bore proti krščanski uredbi držav.

(Dalje).

† Dr. Franc Ivanocy:

Iz naše dāvnine.

Kem višje proti nebi se šče zdigavati košnāti hrast, tem globše more svoje korenje spūstiti v zemlō: ravno tak more vsaki narod v svojoj preminočnosti iskati krepčilo za svojo prišestnost, če šče svojemi žitki naravnati vednako pot i nešče prejeti v pūstini medlō ne nemarnosti. Nezmer-no važno je poznavanje preminočnosti za narod, ar če zapravi vse hasnovito i dobro iz svoje preminočnosti, tem bole prazna de njegova prišestnost. — Za pisanje narodove zgodovine je pomenli va vsaka drobtina, če je istinska. Neščem pisati zgodovine, niti ne monografije, samo v zasnovi i jako krta ko ščem posvētiti v to krajino, gde mi je po določitvi Pazlivosti tekla zibeo i gde živēm najlepši čas svojega delovanja.

I.

Dosta sem iskao, ali od premi-

† SMEJ ŠTEFAN,
občinski tajnik v Beltincih.

6. julija je zatisno svoje oči za večno Smej Štefan v Beltincih, ki je bio eden redkih dobrih, značajnih katoličanskih mož. Veren v spunjavanji svojih tajniških dužnosti. Bio je velki organizator gasilstva v lendavskom srezu. Zato je bio tudi župni starešina beltinske župe, podstarešina lendavske župe. Na zadnoj poti ga je sprevidlo vnožino lūdi. Pri odpretom grobi so se poslovili od njega v krasnom govori g. kaplan Cigler, ki so sprevid vodili. Poleg toga so spregovorili odposlanec zajednice ptujski šol. upravitel, nato g. Nemet Štefan, lendavski župni starešina i g. Vöröš Štefan, predsednik gasilske čete Beltinci. Lepoto sprevida je povzdignola tudi žižkovska godba, ki je igrala žalostinke. Pokojni je bio tudi goreči čitelj i podpornik naših listov. Priporočamo ga v pobožno molitev vsem naročnikom. Srce Jezušovo naj njemi bo smileno. Domačim pa izražamo naše globoko sožalje. N. p. v m.! — „Lūbili smo te dragi Štefan, ar si to lūbezen zaslūžo s svojim nesebičnim i požrtvūvalnim delom. Vmro si, ali spomin na tebe ostane živ med nami. Teško nam je za tebe i teško te nadomestūvali, ar si bio nevmoren i vsestranski delavec, ali usoda ne prizanese. Kruta jetika je položila mrzlo roko na tebe i ti v najlepšoj moškoj dobi zaprlā oči. Kda smo s skuznimi očmi stali pri tvojem odpretom grobi i čūli vdarce grūde na tvojo belo škrinjō, nas je tolažila samo edna misel, da si s svojim odločnim i čistim krščanskim življenjom eti na zemli zaslūžo srečo i mir za onkraj groba. Dragi Štefan, mi vsi bomo molili za tebe. Prosimo te, da tudi ti se z nas ne spozabiš i prosi za nas pred obličjom svojega Gospoda, da tudi mi pridemo srečno za tebov i da se po toj težkoj zemelskoj ločitvi ednok znova najdemo za vsikdar nad zvezdami.“ — Mladevec beltinske fare.

mrlo, naj požene po naših vesnicaj i občinaj novi klas stoternih zrn. Vsakšiči dečko, vsakši možki naše Slovenske krajine naj postane i ostane pri tom spomini močen, odločen, zaveden, slovenski i katoličanski. I vi, slovenske matere i žene, odgajajte svoj mladi rod v šoli mladoga kmečkoga vzora mučenika. Ti pa, kmečko ljudstvo Slov. krajine, zapomni si, ka ti pravi tvoja mladina dnes pri spomini na našega velkoga slovenskoga mladenca: „Mi idemo naprej. cili naproti, v boj za svoj rod, za slovenstvo i katoličanstvo. Ne bomo prvle odnehali i mirūvali, dokeč naš rod ne de sloboden, ves slovenski i katoličanski“. Zato strnimo naše vrste okoli slike našega slovenskoga Dolinara, sklenimo roke k molitvi i s slovenskim pesnikom povejmo bratom i sestram našo prisego i pesem:

„Kdo z nami, kdo z nami? Bog, Oče naš.
Kdo proti, kdo proti? Tema i laž.
Kdo z nami, kdo z nami? Odrešenik, Bog Sin.
Kdo proti, kdo proti? Zlogolki temin.
Kdo z nami, kdo z nami? Bog, Sveti Duh.
Kdo proti, kdo proti? Hudič, napuh.
V imenu Boga, Troedinega, velja,
da smo kladivo, kladivo, kladivo v rokah Boga!“
GRAČKI VILI.

nočnosti naše krajine sem nindri nikaj ne najšeo. Ka sem pa v takzvanoj milleniumskoj (za jezeroletnico vogr-ske države izdanoj, op. prev.) knigi, štere naslov je: „Vogrskoga držanja županije i mesta“, od naše krajine četo, to je niti ne zgodovina, niti narodopisje, ar se je na ednom mestu redko zbralō telko zmot, kak v toj bogato okrašenoj knigi v tistom poglavji, gde je guč od jūžnih delov Železne županije.

Popisati zgodovino te krajine je jako težko delo ne samo zato, ar so nam iz dāvnine ne ostali gosti pisani spōmenki, liki posebno zato, ar so vsi tisti zapiski, ki bi je morebiti najšli, komaj zavūpanja vredni i so vplivani v toj ali onoj smeri od tiste tendenčne kritike, ki je dnesev tak pokvarila zgodovinopisje, da ka zgodovinar ednoga naroda za belo pove, ono isto delo zgodovinar drugoga naroda kak seje čarno kaže.

Jūžni kot železne županije (Vas-

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Dr. Franc Ivanocy je najzaslužnejši mož v novejši zgodovini Slovenske krajine. Premalo ga poznamo. Prišestni mesec bo 80. letnica njegovega rojstva i te njemu postavimo nagrobni spomenik. Z današnjim številkom začnemo objavljati prevod njegovega vegrskega spisa, šteta je 1900. leta izišel v somboteljskih novinah. Kaže nam njegovo veliko lubezen do domače krajine, iz štete se nam je vsem včiti.

Prisrčno novomešniško slavje v Martjancih. Po več kak 14. letaj se je martjanska fara palik odela v prisrčno novomešniško slavje. V nedelo 11. julija je v farnoj cerkvi sv. Martina v Martjancih prikazal prvič sv. daritev Bogi novomešnik g. Sukič Ivan iz Moravec. K tomi slavji se je zbrala velka vnožina ljudstva iz martjanske fars, kak tudi iz drugih bližnjih i dalešnjih far. Deževno nedelko jūtro pa je vnože, šteta so želeli biti navzoči na toj slovesnosti, zastavilo doma. Ves srečen je pristopo novomešnik prvič pred Gospodov oltar, obdan od svojih presrečnih starišov, bratov i sester, rodbine i vnožih prijatelov, šteta so se od bliži i od daleč popaščili, da se ž njim najlepše poveselijo. Navzočih je bilo nad 15 novomešnikovih dūhovnih sobratov, gospodov dūhovnikov i bogoslovcev. Med verniki pa je bilo tudi dosta evangeličanov, šteta so se enako z nami veselili Gospodovoga dneva. Malo pred 10 vrov se je iz farofa razvila lepa procesija, v šteta so sprevodili novomešnika do cerkve. Pred sv. mešov je bila zvuna cerkve najprve predga. Predga je hotiški provizor g. Berden Jožef, šteta je v prekrasnih i navdušenih rečaj pokazao vernikom, ka je ljudstvu katoličanski dūhovnik, orisao njegov apošolat, šteta roga dūhovnik vrši kak boži odposlanec istine, delivec milosti i kak voditeo, oča ljudstva, posebno mladine. Nato je g. novomešnik prikao v cerkvi prvo svojo daritev ob asistenci preč. g. Cigūtha iz Sobote i gračkoga bogoslovca g. Kereca. Po meši je g. novomešnik podelo številnim vernikom svoj novomešniški blagoslov. Popoldnevi je bilo na župnijskom vrta malo, ali prisrčno goščanje za povablene goste i prijatele. Pod očinskov brigov domačega plebanoša preč. g. Berdena, ki so novomešnika vodili pri oltari i pod vodstvom marlivoga ceremonera g. Gutmana je potekalo domače veselje v največjem redi, v globokoj sreči i radosti. Tudi vreme nam je bilo, hvala Bogi ešče dosta prizanesljivo. Novomešniško veselje se je končalo, ali martjanska fara je srečna i ponosna, da je pali dala ednoga svojega sina v službo Bogi, Cerkvi i našemu ljudstvu.

Spominska slovesnost pri Gradi.

Ešče nam je vsem v živom spomini letošnji krvavi 8. junij, gda je med poljom i travniki, zelenjom i cvetjem, na lepoj slovenskoj zemli izkrvavelo za velko slovensko idejo: za slovenstvo i katoličanstvo — mlado i plemenito slovensko srce sina kmečkih starišov Dolinar Rudolfa. Zadet od Kajnove zločinske roke, se je zgrūdo na tiste slovensko grūdo, šteta je tak vroče lūbo, za šteta se je borio, delao i trpo. Spadno je kak narodni mučenik za vero i dom i pokazao svojemu narodu, kak se mora lūbiti slovenstvo i katoličanstvo.

V tej dnevaj bo cela Slovenija počastila spomin tistoga, šteta je s krvjov dokazao svojo lubezen do naroda i domovine. Tudi gračka fara bo primerno počastila spomin narodnoga mučenika Dolinara. Zavolo tehničnih zrokov se bo ta slovesnost pri nas vršila

Primicije v Beltincih i na Tišini so potekle jul. 11. v najlepšem redi i velkom veselji. V Beltincih je primicirao g. Rous Matjaš z Beltinec, predgao njemu je g. Tratnjek Štefan, lanski beltinski novomešnik. — Na Tišini je pa primicirao g. Nemeč Matjaš, predgao njemu je g. Gabor Alojz, kaplan pri Sv. Jūrji. Domačiva g. plebanoša sta vodila novomešnika pri oltari.

Lendava. Preminočo nedelo je bilo otvorjeno kopališče na potoki Črnec. Otvořitveni govor je meo g. Janko Vrbanjšek, lendavski katehet. Kabinice so napravlene po načrti g. inž. Živica iz Maribora, ki lendavsko cerkev popravlja.

Petišovci. Preminoči tjedan smo sprevodili k zadnjemu počitku Farkaš Jožefa, cestara v Petišovcih. Pokojni je bio zgleđen katoličanec. Sprehla do se je na cesti i dobo hūdo bolezen. Večkrat je bio operiran i pri tom prestao strašne moke. Smileni Bog ga je rešo trpljenja. Spreveda so se vdeležili g. Cigan Jožef, cestni nadzornik iz Črensovec i drugi cestari. Naj počiva v miri!

Volitve v cestni odbor so bile 6. julija v Lendavi. Mesto dozdašnjega lendavskoga župana g. Bačič Arpada je bio zvoljeni za predsednika g. Horvat Anton, predsednik občine Črensovci.

Černelavci. Strela je vdarila v gostilno Sočić, zgorelo je vso gospodarsko poslopje.

Krava spehala očo g. Lutar Štefana, črensovskoga šol. upravitela. Dedek so krave pasli na placi pri cerkvi. Tam so se pasle tudi zvonarove krave. Edna zvonarova je napadnola Lutarovo. Dedek so šli naravno gonit. Gda so jivi razgnali i so šli vkraj, se je zvonarova odzaja zakadila v njih, njih podrli i kak divlja po njih z nogami klačila. Dobili so notranje hūde

stuši tū živeli Slovani. (Tak je tudi zgodovina dokazala, op. prev.) Gotovo pa je, da je slovensko ljudstvo že tū živeo, gda so prišli Vogri esi, pa da sta sv. Ciril i Metod tū ljudstvo že kelko-telko v kršćanskoj veri najšla pa sta njeva i njidva vučenicje samo izpopunili i vtrdili tū kršćanstvo.

Sabaria i Celea (Sombotelj i Celje), znamenitivi rimskivi mesti, sta rano postanoli središči kršćanstva, pa čeravno je preseljavanje narodov večkrat pogasilo ogen kršćanstva, je te ogen nigdar ne čisto vgasno v toj krajini, gde je v bližini pūšpekovskoga mesta Ptuj v prvih stoletjaj našega časovnoga računa moglo cveteti kršćansko življenje.

Da je za časa Hunov ta krajina bila naseljena i za tiste prilike vrejena, kaže to, da je Atila na poti v Aquileo tū taborio i se eden sosednih bregov od ljudstva ešče dnes zove Atilov breg. V tistih slabih prilikaj pa je v pūstini ne bilo mogoče taboriti.

Četūdi je mogoče, da so te že tū Slovani prebivali, so vendar kak posebno ljudstvo ešče ne nastopali. Samo v zvezi gospodstvom. Gotov je guč od njih kak od zavezniškoga ljudstva. Zavezniki so bili tudi z Avari i z njimi so se borili proti Frankom.

Ar so bili Slovenje mirno ljudstvo, kelko je bilo mogoče, so se ogibal boj i so se trūdili, da bi s osedi v miri živeli. Samo tak si lahko

komaj prišestno nedelo, to je 25. julija.

Že v soboto, 24. julija de vgojdeno ob 7 vōri v gračkōj farnōj cerkvi sv. meša — zadūšnica za † Dolinarom. Vabimo predstavnike, zastopnike uradov, korporacij, društēv i vse gračke farnike, da se vdeležijo te svete meše.

V nedelo, 25. julija pa bo po večernicaj ob pol 4 vōri popoldne v gornjōj šoli pri Gradi spominska slovesnost z lepim žalnim rasporedom. Vstopnine nede nikše. Vabimo vse občane i gračke farnike, da se te žalne slovesnosti v največjem številu vdeležijo, da tak skupno počastimo spomin velikoga sina slovenske zemle. Očevje i matere naj pripelajō tudi svojo deco. Prebivalce Grada pa prosimo, da v dnevaj 24. i 25. julija izobesijo čarne zastave. — Prosi i vabi

PRIPRAVLALNI ODBOR.

poškodbe i po nogaj so ogūljeni. Bili so doma spovedani, pa se njim zdravje povračuje. Dobromi dedeki želemo, ka bi skoro ozdravili.

Ivanci. Od nas ivančarov se malo kda kaj čte v Novinah. Mamo pa dosta novoga. Kreganje, burkanje i veliko preklinjanje. Pa zakaj? Vse zavolo mejē! Eden sosed ma naednok z dvema posla. Meri se vsakši čas, da mo za kratek čas mogli voliti poseben odbor za merjenje mej, a za količe pa kupiti Zichyovo šumo. Bolše bi bilo menje greha i več populivnosti. Fiškališje že bodo določili dobre meje. — Šacanje kvarov je tudi v navadi. Vse te navade majo samo tisti, šteta pred sebov ne vidijo trama pred drugim pa pavukovo nit. Kamen na občinske ceste je tudi razdeljen. Zdašnjā nova veška uprava pa je stari red predrugačila. Bomo vidili, če ta nova mera bo vgajala tudi na dalša leta.

Kratki glasi.

Veličastno slavje na gorenjskom prosvetnom tabori. Preminočo nedelo sta se vršila dva veličastniva kat. prosvetniva tabora na gorenjskom. Prvi se je vršo v Kranji, gde so bili navzoči: Nj. kral. Vis. knez namestnik Pavle i kneginja Olga, ministra Dr. Korošec i Dr. Krek, ban Dr. Natlačen i nad 20 jezera vernoga katoličanskoga naroda. Drugi se je vršo v Trnovom, gde se je tudi zbralo nad jezere i jezera vernoga naroda. Pri obema taboroma je veren slovenski narod pokazao kak visiko časti sv. Cerkev, kraljevski dom i svojo domovino Jugoslavijo.

Ženska brez glave. V ponedlek večer so najšli poleg Zagreba na železniškom tiri edno žensko mrtvo telo, šteta je vlak odrezō glavō. Mišljijo, da se je navolila toga življenja

tolmačimo, da so nazlūk svojemi malomi šteta, nazlūk drugoga jezika sosedom, nazlūk velikanskim bojom, šteta so se v stoletjaj vršili v Panoniji: da so obdržali svoj jezik, svoje narodne nāvade i čisti značaj svojega roda. Njihova lūbezen do mirū njim je zagotōvila prijaznost sosedov i njim je pripomogla, da so sprijali kršćansko kulturo i se razvijali gledoč na razmere. (Dr. Ivanocy je ne smeo zapisati, da so Vogri prepravili jezere Slovenov, ki so prebivali gor do Blatnoga jezera. Op. prev.)

Nega vekše nesreče za narod, če se s svojov močjov spušča v prevelka dela, če šče premagati od sebe dosta močnejše narode. Konec takše tekme je redno pogibeo naroda. Žela po veličini se maščuje ne samo v življenji posameznika, liki tudi v življenji naroda; premišlena ponižnost ki ne ceni previsiko sebe i svoje moči, druge ne žali, pa je hasnovita.

Po prrhodi Vogrov je jako dugo državna meja ne bila vrejena i spodobno tudi sledkar v državnih razmeraj srednjega veka: zato je v premuinosti denēšnjih, štajerskih i vgrskih Slovincov ne bilo takše meje, ki bi ljudstvo v narodnostnom pogledi delila na dvoje. Edno je to ljudstvo po svojem shājanji (izvoru), edno po jeziki, edno po rodovnom značaji. Samo da so Slovinci prek Mūre zavolo nemškoga pritiska se od Nemcov od-

i se je sama vrgla pod vlak, ar je živela v siromaškom stani.

Podgani zgrizli deteti nos, vūha i lice. Kmet Solar i njegova žena poleg Virovitice sta odišla preminočo soboto na pole po silnom opravki. Doma sta pūstila v kolicaj malo dete, šteta je spalo. Domo pridōč z pola je mati šla gledat v hišo, ka dela dete. A na veliko začūdenje vidi, da podgani skačejo vō iz kolic, gde je ležalo dete. Podgani so deteti zgrizli ves obraz, odgrizli nos i vūha. Široče je naskori na to vmrlo.

Strelo svojo ženo, mesto tolvaja. V vesi Kozjak poleg Zagreba je te dni kmet Juraški opazo v noči, da nekak hodi po njegovom dvori. Misleči pa, da je tolvaj, je hitro vzeo pūkšo i strelo skoz okno. Na krič žene, šteta je mož zadeo, je Juraški bežao vō i vidi, da je mesto tolvaja strelo svojo ženo, šteta se bori s smrtoj v bolnici.

Brat bujo brata zavolo zemle. V Karlovcu sta se preminoči ponedlek svadila dva brata zavolo zemle. Starejši brat je mlajšega počō za vūha. Te pa je potegno iz žepa nož i je starejšega smekno tak, da je taki obležao mrtev.

Krave pod automobilom. V Virovitici so deca gnali domo s paše krave. Blizao se pa proti kravam automobil, šteta je redno vozo. Dve kravi sta se prestrašile od automobila i sta šteta bežati prek ceste na pašnik. Med tem pa sta naletele na auto, šteta ri jive je podro i vlekao kakši 20 m. za sebov. Obe sta prejšle.

CENE.

Penezl.	Dinarov vala:
Angleški fūnt	214—216
Nemška marka	17:20—17:60
Austrijski šiling	8:40
Vogrski pengō	8—8:76
Grčka lira	31:50
Amerikanski dolar	43:80
Holandski goldinar	23—26
Švicarski frank	9—10
Belgijska belga	7:37
Italijanska lira	2:31
Francoski frank	1:70
Češka korona	1:54
Živina.	Kg na živo vago v dinaraj:
Jūnci debeli 4:50—4:75,	poldebili 3:75—4:25,
biki za klanje 3:20—3:50,	krave za klanje 3—4,
plemenske krave 2:90—3:65,	krave za kolbase 2—3:50,
telice 3:70—5:50,	teoci 6—7:50,
praščiči 5:50—7:25,	plemenski prasci 5—6
tjednov stari 90—110,	7—9 tjednov stari 120—130
Din. po falati.	Konji 3000—3500 Din.
Zrnje. 100 kg. v dinaraj:	pšenica 160,
žito 130—140,	oves 110—120,
kukurica 100 do 115,	grah 250—260 Din.

Pošta.

Zver I. Sobota, javite nam, v šteta rogi številki je objavljen vaš oglas. — **Vrečić Apolonija,** Francija. Sprejeli 201 Din. Kak naj razdelimo te penze. — **Lenarčić Marije domaći,** G. Slaveč. Vašoj redno pošilamo naše liste v Francijo, ne smo je stavili i ne so prišli nazaj. Naj nam točen naslov napiše i javi, šteta številke ne bi dobila. Ona je v Beuvarde-i. — **Gerić Ivana domayl,** Hotlza. Vašega Novine so prišle z Francije nazaj, naznanite nam njegov novi naslov.

daljāvali i si stvarjali samostojno izobraženost, so si stvōrili osnovno narodne kulture. Slovenci na tom kraji Mūre pa so živeo v družbi z Vogri i so si obvarvali stariški jezik stare nāvade, politično pa so se potopili v vogrski narod. Nigdar so ne zatājili svoje slovensko pokolenje, četūdi so bili pripadniki vogrskē države, očevali so si jezik i vero, slovenskomi ljudstvi dva najdragšiva zaklada. Gda so poštvāli lastivni jezik, kak zapūšćino svojih očakov, so ne zamūdili prilike, da so se nāvćili vogrski jezik svojih gospodarov. Med vsemi drugō jezicnimi narodi vogrskē države je Sloven tisti, ki se tak nāvći vogrščine, ka je niti rōjeni Vogrin ne guči bole.

Mirōvnost slovenskoga ljudstva i vernost k vogrskoj državi, na drugoj strani pa vladajočega vogrskoga naroda viteško, pravično mišljenje, ki ne dovoli proti drugōmi kakše napadalne politike, liki tudi v državnom življenji pozna kršćansko lūbav — uspeh toga je, da se je zgodovina slovenskoga ljudstva stopila z vogrskov zgodovinov. Zato je ne potrebno i ne mogoče pisati pkešno zgodovino toga slovenskoga ljudstva, liki trbe obravnavati krajeyne dogodbe i razmere kak dopolnilo domače zgodovine. (Te reči je Ivanocy pisao v tedašnjih razmeraj. Ne je pa pozabo povdarjati, da smo Slovenje. Op. prev.)

(Dale)

Mladini za počitnice.

Pšenica na grobovih.

Pred leti so bile iz daljnje Kanade prišle matere padlih sinov na francoska bojišča in s svetim spoštovanjem zrla na tista s človeško krvjo prepojena tla. Francoskemu škofu, ki jih je spremljal, je ena izmed teh pripovedovala to-le: Moj sin je ležal v smrtnih drgetljajih na krvavi poljani in glasno klical duhovnika in vode. Nedaleč od tam je res ležal tudi težko ranjen nek vojni kurat, imel je odtrgani obe roki. Z naporom vseh svojih sil se je priplazil do umirajočega Kanadca in mu zaklical: „Gospodovo Telo nosim na svojih prsih shranjeno, sam ti ga dati ne morem, ampak če moreš, odpri mi mojo bluzo, vzemi ven torbo z Najsvetejšim in ohajaj samega sebe.“ To je mladi Kanadec tudi storil z največjo pobožnostjo in dal zaužiti tudi umirajočemu duhovniku, nakar sta oba zaspala večno v objemu euharističnega Kralja.

„Me kanadske matere,“ je nadaljevala gospa, „ne bomo vzele trupel padlih sinov s seboj v daljnjo Ameriko. Na zemlji, za katero so umrli, naj počivajo, kakor je tudi Kristus Gospod bil pokopan tam, kjer je trpel in umrl in ne kjer je bil rojen. Samo nekaj vas prosimo. Zasejajte na teh grobovih naših sinov pšenico in ko dozori, pošljite nam klasje.“

Zgodilo se je tako. Francoski varuhi vojnih grobov so pšenico povito v bele marjetice, rudeči mak in plavico peljali v Kanado. Tam so jo posejali in bohotno kakor le v Kanadi je pognalo to žito iz bojnih poljan in služi, po želji kanadskih mater, za moko hostijam po vseh kanadskih katoliških cerkvah.

Pravila

rim. kat. cerkvenih občin sobočkoga i lendaravskoga dekanata.

§ 14.

Cerkvena občina skrbi po svojem odboru, kakor za župnijsko cerkev, tako za podružne cerkve, ki se nahajajo v župniji. Kjer obstojajo rim. kat. šole, tam izvoli cerkveni odbor iz svojega krila šolski odsek ali šolski svet, ki upravlja šolske zadeve po lastnih pravilih. V tem oziru do sedaj veljavna pravila ostanejo v veljavi do nadaljnih uredbe po višji cerkveni oblasti. Organist cerkvene občine in drugi njeni nameščenci spadajo glede na to službo in na disciplino v prvi vrsti pod cerkveni odbor, v zadnji vrsti pa pod vrhovno cerkveno oblast. Pravice in dolžnosti vsakega svetnega uslužbenca cerkvene občine se urejujejo po odloku, s katerim je bil nastavljen. Zanemarjanje predpisanih dolžnosti tvori disciplinarni prestop.

§ 15.

Cerkvena občina izvršuje svoje pravice in dolžnosti potom občnega zbora in po cerkvenem odboru.

C. Občni zbor.

§ 16.

Člani občnega zbora z aktivno volilno pravico so:

a) vsak moški in polnoleten član cerkvene občine, ki stalno prispeva k bremenom, oziroma, kateremu je predpisan davek cerkvene občine in ki je svojim dolžnostim zadostil do konca preteklega koledarskega leta. Zaradi tega se vodi o dohodkih, oziroma o cerkvenem davku redna glavna knjiga, ki je obenem uradni volilni imenik. Vsak davkoplačevalec pa dobi radi kontrole in evidence, davčno knjižico, v katero se vpisujejo predpisani in plačani zneski. Pri ustanovnem občnem zboru navzoči verniki morajo izkazati svojo volilno upravičenost.

Radi po številu duš določenega, eventualno pozneje potrebnega obdavanja, nadalje radi matricne evidence, dobi vsaka družina pri župnijskem uradu družinski list, v katerega se vpišejo vsi člani družine. Ta družinski list naj se ob vsaki izprembe v družini (rojstvo, poroka, smrt) predloži župnijskemu uradu. O družinah se na župnijskem uradu sestavi osnovna knjiga. Prihod in odhod rim. kat. vernikov v župnijo ali iz nje se mora nanniti župnijskemu uradu.

b) Patron, če je katolik, v nasprotnem slučaju, ali pa, če patronat-

Zdravstvo.

Iz dnevnika dušnega pastira.

Prišeo je k meni ugleden i bogat kmet na razgovor. Najvažnejše ka mi je šteo povedati, je bilo to, da se je odločo sina oženiti.

„Mladi je šče. Komaj 22 let je star i jako je slab . . . Počkaj šče nekaj let“, sem njemi svetüvao.

„Ne mogoče, gospod! Trbe mi namestnika.“

„E, če si že zagrizo v to misel, izberi njemi konči zdravo deklino.“

„Ve ne bode orala pri meni“, se je začüdo.

„Njeni posel bo ešče važnejši od oranja.“

„Kakši?“

„Ali ti nede rodila vnükov?“

„Ka mi to pravite?“

„Zato, ka je jako važno, kakšo ženo si što vzeme. Če bi pri ženitvi vsakši gledao tüdi na to, če je nevesta zdrava, bo dostä menje slabe i menje slabe i betežne dece. Iz dece pa nastanejo lüdje.“

Nato je kmet zasükao reč na družgi razgovor. Vido sem, da ne bio zadovolen z mojim tanačom.

* * *

Prišla sta zaročenca na razgovor. Dečko zdrav kak riba, deklina pa slabotna, jetičnih roditelov.

„Ali maš Ivan, trdno volo, da vzemeš Mimiko za ženo?“

„Mam!“

„Ali te ne nihče nagovarjao?“

„Nihče!“

„Ali se ne si mogoče polakomno Mimikinoga imanja?“

„Ne sem!“

„Päzi dobro, Ivan! To je ne za eden ali dva dni . . . To je, znaš, do groba!“

„Znam!“ je komaj spregovorilo. Šo sem k Ivanovim starišom, da bi jih spreobrno. Začeo sem pazljivo. Kda so vidili, ka ščem, so se jako raztreščili.

„Ne tak, gospod! Ne prepreejite srečo našemi sini!“

„Kakšo srečo?“

„To lepo imanje pri Mimiki!“

„Lüdje boži, ka vam bo pomagalo imanje? Ali ne vidite, da bode Mimika mrla na süšici?“

„To je v božih rokaj!“

„Istina je, ali vendar . . . Bog tüdi hišo čuva, ali je ne zapira. To morete vi . . . Ali ne so mrli vsi njeni svojci na tom nesrečnom betegi? Pa ne samo to, nego zapüsti vam tüdi jetičnoga vnüka ino vam prinese klico pod streho. — Oküzi vam hišo, pa tüdi ves rod.“

„Boža vola, gospod!“

I ohladili so se proti meni. Poslušali me ne so.

Za tri leta se je zgodilo tak, kak sem njim pravo. Šče hüjše. Ostao ne samo eden vnük, nego dva. I Ivan

betežen, prebetežen — z vidnimi znaki süšice.

„Zakaj vas ne smo poslüşali, gospod!“ so zdaj jokali pred menov.

Ali prepozno.

I. R.

Pisma naših iz tujine.

Režonja Martin iz Trnja, Oberöblingen Nemčija: Pozdravljam vse domače i gasilsko četo v Trnji i Vas dragi g. urednik i tak nadele črensovsko faro i Vam naznanjam, da sam srečno prišeo na mesto. Tü nas je več domačih vküper a nieden je nej pri kršćanskoj družini, Hodimo pa zato lejko k svetoj meši v cerkev, štera je 2 vöri od nas. Dugo smo jo iskali i veseli smo, da smo jo najšli, čeravno je tak daleč od nas. Ešče ednok Vas vse vküp lepo pozdravim v imeni božem i Vam želem vse dobro!

Bohnc Štefan iz lendavskih gor, Francija: Prečastiti g. urednik! Hvalen bodi Jezuš Kristuš i Marija z svetim Jožefom. Najobprvim vas iz srca pozdravljam i vse naše duhovnike lendavske i g. dekana Jeriča. Želem vsem lübo zdravje, posebno vam g. urednik, da bi nam ešče vnogo let mogli pošilati Novine i Marijin list, šteri me jako veselijo, ar konči iz njih zvem i čüjem v našem slovenskom jeziki od naše drage domače zemle glase. Eti v tujini samo ešče človek zna ceniti, na keliko so nam na hasek naši listi. Zdj pa ostanite vsi z Bogom.

Društvo „Zveza kmetskih kolesarjev v Ljutomeru“ oblastveno dovoljeno.

Prva kolesarska organizacija na podeželju. — Naša vas napreduje.

Ministrstvo za telesno vzgojo naroda v Beogradu je potrdilo pravila in dovolilo ustanovitev zaželjenega društva *Zveza kmetskih kolesarjev s sedežem v Ljutomeru*, katerega delokrog se razteza na vse politične okraje bivše mariborske oblasti, kakor: Ljutomer, Lendava, M. Sobota, Ptuj, Maribor levi breg, Maribor desni breg, Dravograd, Gornji Grad, Slovenj Gradec, Konjice, Šmarje, Brežice in Laško.

Namen tega društva je združiti vse podeželske kmetske kolesarje v eno samostojno in neodvisno kolesarsko organizacijo, — med kmetskimi ljudstvom širiti smisel za praktično uporabo kolesa, — uvajati kolesarstvo kot važno gospodarsko-prometno sredstvo, — vzbujati zanimanje za sodobni tehnični razvoj in potrebo kolesa na vasi, — prirejati po vaseh podučne

sko pravico izvršuje kakšna korporacija, pravilno določen zastopnik.

c) V župniji bivajoči rim. kat. duhovniki, na rim. kat. šolah službojoči, od zastopstva cerkvene občine izvoljeni učitelji, od cerkvene občine izvoljeni in od ordinarijata potrjeni organist (kantor).

§ 17.

Pasivno volilno pravico na občnem zboru imajo vsi v prejšnjem § imenovani aktivni volilci, izzeti so pa oni:

a) ki so pod kuratelo, tutelo, konkurzom, ali stojijo pod očetovsko oblastjo,

b) ki so zapadli kakšni cerkveni kazni,

c) ki niso sklenili zakona cerkveno,

d) ki novorojenčka niso dali krstiti tekom enega meseca, ali svoje otroke vzgajajo v drugi veri,

e) ki so člani od cerkve prepovedanih društev,

f) ki so cerkvi, duhovništvu, verskim institucijam sovražni ali hujskajo proti njim,

g) ki so zavoljo kakšnega hudodelstva, ali prestopka zoper sveto vero ali javno pravost v sodnijski preizkavi, ali pravomočno obsojeni, dokler niso prestali prisojene jim kazni.

§ 18.

Posle občnega zbora vodijo:

a) Cerkveni predsednik, ki je vsakokratni župnik, oziroma župnijski upravitelj,

b) svetni predsednik, katerega voli cerkveni odbor,

c) zapisnikar, običajno tisti, ki vrši to službo v cerkvenem odboru: kantor cerkvene občine,

d) dva poverjevalca zapisnika, ki ju določi občni zbor.

tečaje, kolesarske tekme, izlete in tako seznanjati svoje člane z raznimi kraji in prirodnimi lepotami svoje domovine ter na ta način nuditi mladini priliko do nedolžnega veselja in zabave, kar je vsakemu človeku neobhodno potrebno za njegov duševni in telesni razvoj. — Ravnotako važna je gospodarska stran društva, katerega člani bodo imeli velike denarne ugodnosti. Vsak član, ki se bo izkazal z društveno legitimacijo, bo lahko dobil novo kolo in vse kolesarske potrebščine neposredno iz tovarne po najnižji tovarniški ceni. Take ponudbe je dobilo društvo od naših in inozemskih tovarn ter veletrgovcev s kolesi. Tudi mehaniki, ki popravljajo kolesa so se izjavili, da bodo članom društva izvrševali vsa popravila mnogo cenejše kot nečlanom.

§ 19.

Delokrog občnega zbora obsega:

- volitev cerkvenega odbora,
- odobritev ali odklonitev letnih poročil cerkvenega odbora o njenem delovanju v prejšnjem letu,
- disciplinarna preizkava zoper svetne člane cerkvenega odbora in njih izključitev,
- pridobitev novih premičnin ali nepremičnin in vsled tega potrebna obremenitev cerkvene občine,
- ustanovitev morebitnih novih službenih mest v cerkveni občini.

§ 20.

Čas občnega zbora:

1. Redni občni zbor se vrši vsako leto meseca februarja in kadarkoli doteče rok za volitev cerkv. odbora.

2. Izredni občni zbor se vrši kolikokrat ga predsednik s škofijskim pismenim dovoljenjem skliče.

§ 21.

Občni zbor se naznani po cerkvenem predsedniku iz prižnice, eventualno v lokalnih časopisih ali po lokalnih običajih, a vsikdar 14 dni poprej.

§ 22.

Občni zbor izvaja volitve in sklepa o predlogih:

a) s soglasnim vsklikom,

b) relativno večino, ki se ugotovi na primeren način, ali

c) s tajnim glasovanjem po listkih, katero odredi predsednik, to pa na pismeno prošnjo 20 upravičenih članov (§ 16) občnega zbora. V tem slučaju se voli odbor, ki sestoji iz cerkv. ali svetnega predsednika, zapisnikarja in iz dveh poverjenikov, katera predlaga cerkveni predsednik. Ta odbor zbere in pregleda oddane glasove. V slučaju od obeh strani enako številno oddanih glasov odloča cerkveni predsednik ali srečanje. (Dalje)

Društvo je moderno in sodobno zamišljeno in bodo člani ob priliki nastopov, izletov in tekem nosili svoj krog (uniformo) iz domačega platna v svrhu propagande za nošenje domače obleke in pa da se utrdi zavest v ponos kmetskega stanu. Društvo je strogo nadstrankarsko. Člani so moškega in ženskega spola.

Vsak kolesar plača ob vstopu v društvo Din 2 pristopnine enkrat za vselej in 25 para mesečne članarine, katera se lahko poravnata tudi vnaprej za celo leto. Pristopnino, članarino in druge ev. društvene prispevke pobirajo od upravnega odbora pooblaščeni poverjeniki, ki imajo za to izstavljeno legitimacijo.

Društvo je enotno in ga vodi: občni zbor, upravni in revizijski odbor. Radi hitrejše izvedbe organizacije, lažjega poslovanja in nadzorstva, ima društvo za vsako vas posebej krajevne, — za vsako upravno občino občinskega in za vsak pol. okraj po enega okrajnega poverjenika. Sedež društva je zaenkrat v Ljutomeru, ki pa se po potrebi lahko prenese na katero drugo mesto.

V nedeljo dne 23. maja 1937 se je vršil občni zbor Zveze kmetskih kolesarjev v Ljutomeru, na katerem se je ugotovilo, da društvo deluje že v vseh okrajih svojega področja in se je v kratkem času zelo lepo razvilo. Podeželski kolesarji so začeli v velikem številu pristopati v organizacijo in to možje in fantje, žene in dekleta. Sklenilo se je, da se društvo razširi in razvije svoje delovanje na celo Slovenijo, po potrebi pa tudi na ostale dele države.

Na obstoj tega prepotrebnega društva se posebno opozarjajo vsa naša podeželska društva na vasi, da, če v katerem mestu še ne obstoja, naj sporazumno med seboj in za vsako vas posebej izvolijo po enega krajevnega poverjenika, katerega natančni naslov pošljejo Zvezi, ki mu izstavi legitimacijo, pošlje potrebne tiskovine in navodila za izvedbo organizacije na vasi. Za pismene odgovore je priložiti znamko za Din 2. Naslov društva je „Zveza kmetskih kolesarjev v Ljutomeru“.

Tako društvo za naše podeželje v Sloveniji je bilo že zdavnaj potrebno. S svoje strani ustanovitev tega društva prav iskreno pozdravljamo in priporočamo vsem podeželskim kolesarjem in kolesaricam, da brez pomislekov pristopijo v organizacijo, kateri so dani vsi pogoji za uspešen razvoj in napredek naše vasi. To društvo služi vso moralno podporo vse naše javnosti in oblasti.